

РЕШЕНИЕ

№ 18178

гр. София, 13.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в публично заседание на 21.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **65** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 26, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), вр. чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на А. Ш. М. Х., гражданин на А. република Е., [дата на раждане], чрез адв. И. И., срещу отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване от дата 03.12.2025 г. по заявление № 25001715, подадено на 15.09.2025 г. постановен от К. Я. – консул към посолството на Република България в А. република Е..

В жалбата е изложено, че отказът е постановен в нарушение на материалния закон и при съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Счита, че е нарушено правото му на зачитане на възможността за свободно придвижване и пребиваване; правото на свободно избиване на професия по чл. 4 от Конвенцията; правото на защита на личния и семеен живот по чл. 8 от Конвенцията и правото на равно третиране и забрана за дискриминация, установена в чл. 14 от европейската конвенция за правата на човека. Иска се отмяна на отказа.

С представени писмени бележки жалбоподателят счита, че обжалваният отказ е постановен при липса на фактически и правни основания за издаването му. Позовава се на решение на СЕС от 19.12.2013г. по дело С-84/12К. Излага, че по делото са приобщени достатъчно доказателства, включително гласни такива, от които несъмнено и по категоричен начин се установява, че не е налице какъвто и да е мигрантски риск.

Ответникът – консулско длъжностно лице (КДЛ), съветник консул в Генералното консулство на Република България в А. република Е., редовно призван, не изпраща представител.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по заявление от дата 15.09.2025 г. от А. Ш. М. Х., гражданин на А. република Е., [дата на раждане] за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. Към заявлението са представени следните документи: копие от национален паспорт, издаден от компетентните власти на А. република Е.; Трудов договор № 47 от 07.04.2025г. с „Алгафари-Сървис“ ЕООД; Полица за медицинска застраховка валидна до 30.10.2031г.; Договор на наем на недвижим имот; уведомление от дирекция „Миграция“ МВР, че на чуждия гражданин е предоставен достъп до пазара на труда на осн. чл. 24и от ЗЧРБ, съгласно становище на Агенцията по заетостта, за срок от 3 години

След разглеждане на заявлението, компетентният административен орган е приел, че са налице основанията на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. Като фактически мотиви е посочено: „Не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. При проверка е установено, че представеният трудов договор и длъжностната характеристика са разписани само на български език, без превод на език, който е познат и разбираем на апликанта, от което може да се предположи, че той не е разбрал и не са му известни изискванията за длъжността на която е нает, както и условията на труд. Има основателни причини да се подозира, че лицето не възнамерява да пребивава в България дългосрочно или постоянно, а по скоро се стреми да получи статут на пребиваване в България и Европейския съюз”.

Като доказателства по делото са приети Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г., с която Министърът на външните работи, на основание чл. 34 от Наредбата за условията за издаване на визи и определяне на визовия режим, наричана за краткост по-надолу, само Наредбата, е определил длъжностните лица, които вземат решения за отказ за издаване на виза на основание чл. 10 от Закона за чужденците и Заповед № 8 от 16.01.2025г. на посланика на Република България в К. – Е., с която К. Я. – трети секретар, завеждащ консулска служба (ЗКС) в посолството на Р. България в К., е определен да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формуляри за отказ за издаване на виза.

В хода на съдебното производство по делото на основание чл. 186 от ГПК, във вр. чл. 144 от АПК съдът е задължил Държавна агенция „Национална сигурност“, да представи по делото писменото становище, с което от ДАНС уведомяват, че съгласувателната процедура по подаденото от апликанта заявление за виза е осъществена от СДМ – ДАНС, като по електронен път е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система. Апликантът не е бил идентифициран като заплаха за националната ни сигурност, но е било установено, че попада в хипотезата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. По време на интервюто пред длъжностното лице в консулската служба, е било установено, че чуждият гражданин не разбира условията на труд и заплащане и не знае какъв договор е подписал. Допълнително е установено, че апликанта няма издадено разрешение за достъп до пазара на труда в Агенция по заетостта. Това е повдигнало основателни съмнение, че реалната цел на апликанта е използване на основаниято за получаване на виза и последващо пребиваване, за да достигне до страна от З. Европа. Няма изготвени писмени документи, относими към воденото производство.

По делото са приобщени гласни доказателства.

Св. А. – работодател, сочи, че изпитва трудности при намирането на работна ръка за правене на дюнери сред българското население поради ниските възнаграждения. Има повече от 10 човека работници, наети по същата процедура, които са дошли в България. Избрал да наеме жалбоподателя по препоръки от други работници. Осигурил им настаняване, храна и минимална заплата.

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от

АПК, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу индивидуален административен акт, който пряко засяга права и законни интереси на жалбоподателя, поради което жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице. В настоящия случай административният акт е подписан от К. Я. – трети секретар, завеждащ консулска служба (ЗКС) в посолството на Р. България в К., който е оправомощен да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формулярите по образец съгласно приложение № 7 и № 8 към чл. 34, ал. 2 от НУРИВОВР със Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г. на министъра на външните работи.

Условията и редът, при които чужденците могат да влизат, да пребивават и да напускат Република България са регламентирани в Закона за чужденците в Република България. Едно от изискванията за легално влизане в страната на чужденец, който не е гражданин на ЕС, е да притежава виза и това изискване е валидно по отношение на жалбоподателя. Видовете визи, посочени в чл. 9а от ЗЧРБ, се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България - чл. 9г от ЗЧРБ и чл. 10, ал. 1 от НУРИВОВР. Съгласно разпоредбата на чл. 34, ал. 1 от НУРИВОВР, не се издава виза на чужденец, когато е налице едно от основанията, посочени в чл. 10 от ЗЧРБ. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра съгласно образец (приложение № 7), който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство, като в него се вписва законовото основание за отказ, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване/изпращане на заинтересуваното лице.

В разглеждания случай, правното основание за постановения отказ е чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. В цитираните точки е предвидено, че се отказва издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит (т. 17).

Съдът констатира, че оспореният отказ е издаден при нарушение на изискването за излагане на мотиви в административния акт. Когато административният акт се издава в писмена форма, то той трябва да съдържа изложение на фактическите и правните основания за издаването му. Тези елементи от акта имат за цел да разкрият волята на административния орган и обстоятелствата, които стоят в основата на постановяването на акта. Включените мотиви подпомагат жалбоподателя да организира своята защита и съответно съда – да упражни надлежно съдебен контрол върху законосъобразността на акта.

Независимо от лаконичността на така изложените фактически и правни основания на отказа, посочени по-горе, съдът намира, че не е налице отменително основание по чл. 146, т. 2, вр. чл. 59, ал. 1 и ал. 2, т. 4 от АПК. Съдържанието на акта позволява да се извлече волята на административния орган по начин, който не накърнява правото на защита на засегнатото лице и позволява осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност. Трайна и непротиворечива е съдебната практика, че мотивите могат да се съдържат и в отделен документ, стига да предшестват оспорването (ТР 16/1975 на ОСГК на ВС).

От преписката, противно на твърденията на ДАНС, се установява, че на чужденеца е издадено положително писмено становище по чл. 24и, ал. 12 ЗЧРБ от Агенцията по заетостта, т.е. липсва основание за отказ поради непредставяне на изискуем документ от апликанта.

Съгласно чл. 30, ал. 4 от НУРИВОВР, в случаите по чл. 24и, 24к, 33к и 33п от ЗЧРБ решението за издаване на виза се взима в срок от 20 календарни дни след съгласуване с Държавна агенция "Национална сигурност".

Видно от писмото на Държавна агенция „Национална сигурност“ спрямо заявителя е изразено становище под условие в Националната визова информационна система, по съгласувателната процедура, като обобщено се излагат данни, че чужденецът опитва да достигне до западна страна от ЕС.

С подзаконовата нормативна уредба на чл. 20, ал. 3 на Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявления за издаване на визи е предвидено, че при наличие на отрицателно становище по чл. 19 от ДМ - МВР, и/или от ДАНС и ако е налице някое от основанията по чл. 10, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, визовите органи отказват издаването на визата.

С решение на СЕС от 19.12.2013 г. по дело С-84/12 К. се приема, че преценката на индивидуалното положение на кандидата за виза, която се извършва, за да се установи дали дадено основание за отказ не препятства искането му, предполага извършването на комплексни оценки, основани по-специално на личността на този кандидат, на интеграцията му в държавата на неговото местоживееене, на политическата, социалната и икономическата ситуация в тази държава, както и на евентуалната заплаха, която той може да представлява, за обществения ред, националната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки (т. 56). Такава преценка е извършена и тя е в съответствие с т. 1 от диспозитива на цитираното решение на СЕС.

Правомощието на ДАНС в настоящата хипотеза е в изпълнение на чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС – Държавна агенция "Национална сигурност" осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци в Република България, като дава становища по молби за издаване на разрешения за продължително, дългосрочно и постоянно пребиваване и на визи и включва чужденци в информационния масив на нежеланите за страната чужденци по Закона за чужденците в Република България.

Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 от АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството.

Постановеният въз основа на отрицателното становище на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Ето защо, макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на процесния отказ.

Доводите на ДАНС съдът преценява като хипотетични. На първо място невярно се явява становището, че апликантът не е получил одобрение за работа от Агенцията по заетостта, видно от доказателствата по преписката. Константна е практиката на административните съдилища, че копието на трудов договор, непридружено от превод на съответния чужд език, не е достатъчно основание да се приеме, че чужденецът не разбира условията на труд. Липсата на писмени

документи по съгласувателната процедура препятства съдебната инстанция да провери законосъобразността на взетото становище.

Съобразно императивната разпоредба на чл. 21, ал. 7 от НУРИВОВР (в сила от 14.01.2025 г.) при подаване на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване не се допускат изключения от провеждането на интервю от компетентното длъжностно лице с оглед на изясняване на действителната цел на пътуване. Т. интервю няма данни да е било проведено с апликанта, с което органът е допуснал съществено процесуално нарушение, тъй като съображенията, изложени в жалбата, както и като се съобразят приобщените гласни доказателства, спорните моменти е можело да бъдат установени още в хода на административното производство, респ. ДАНС да извърши допълнителни проверки. Доколкото това не е сторено, нарушението се явява съществено, тъй като е можело да доведе до изменение на постановения правен резултат, същото съставлява самостоятелно отменително основание.

По изложените съображения съдът намира оспорения отказ за материалноправно незаконосъобразен и издаден при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, поради което и следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. При новото разглеждане административният орган следва да съобрази мотивите, изложени в настоящото решение.

Така мотивиран и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Ш. М. Х., гражданин на А. република Е., [дата на раждане], отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване от дата 03.12.2025г. по заявление № 25001715, подадено на 15.09.2025г. постановен от К. Я. – консул към посолството на Република България в А. република Е..

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по заявлението на А. Ш. М. Х., гражданин на А. република Е., [дата на раждане], при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, изложени в мотивите на съдебното решение.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок пред ВАС на РБ.